

ИНФОРМАЦИЈА
О ИЗВРШЕНИМ АКТИВНОСТИМА НА РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОЈЕКТА
ИСТРАЖИВАЊА И ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ НАФТЕ И ПЛИНА У
ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

децембар 2015. године

Влада Федерације Босне и Херцеговине је и раније у неколико наврата била информисана од стране Федералног министарства енергије, рударства и индустрије о активностима на Пројекту истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине.

Ова Информација настала је на основу акта Владе Федерације Босне и Херцеговине број: 01-17-1291/15 од 29.10.2015. године.

А. Законски основ за покретање Пројекта истраживања нафте и гаса на простору Федерације Босне и Херцеговине

Стратешким планом и програмом развоја енергетског сектора Федерације Босне и Херцеговине усвојеног 2009. године извршена је стручна анализа постојећег стања, утврђивање потреба и могућности развоја енергетског сектора с циљем деблокирања застоја инвестирања у овај сектор и постизања савременог и одрживог развоја енергетског сектора.

У дијелу који се односи на Сектор нафте, нафтних деривата и природног гаса наглашен је значај и утјецај нафте и природног гаса, као кључних енергената у енергетском билансу у свијету, на укупан привредни и друштвени развој снабдијевање и потрошњу у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација), овисност о увозу, конкурентност услуга и производа Федерације у извозној оријентацији, концепт даљег развоја, истраживање потенцијала сирове нафте и гаса у Федерацији у циљу снабдијевања домаћег тржишта и извозне оријентације, при чему су дати приједлози и мјере за енергетску политику у овом сектору.

За развој енергетског сектора, као битног привредног фактора, дата је између осталог и препорука да се, на основу повољних резултата до којих се дошло већ проведеним истраживањима, наставе истраживања нафте и гаса на простору Федерације и да се посебним програмом дефинишу истраживања перспективних подручја, као и изналажење најповољнијих модела финансирања истраживања и располагања правима производње.

Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Влада) је у периоду 2011.-2014. године прихватила наставак истраживања нафте и гаса у Федерацији као једно од основних стратешких одређења.

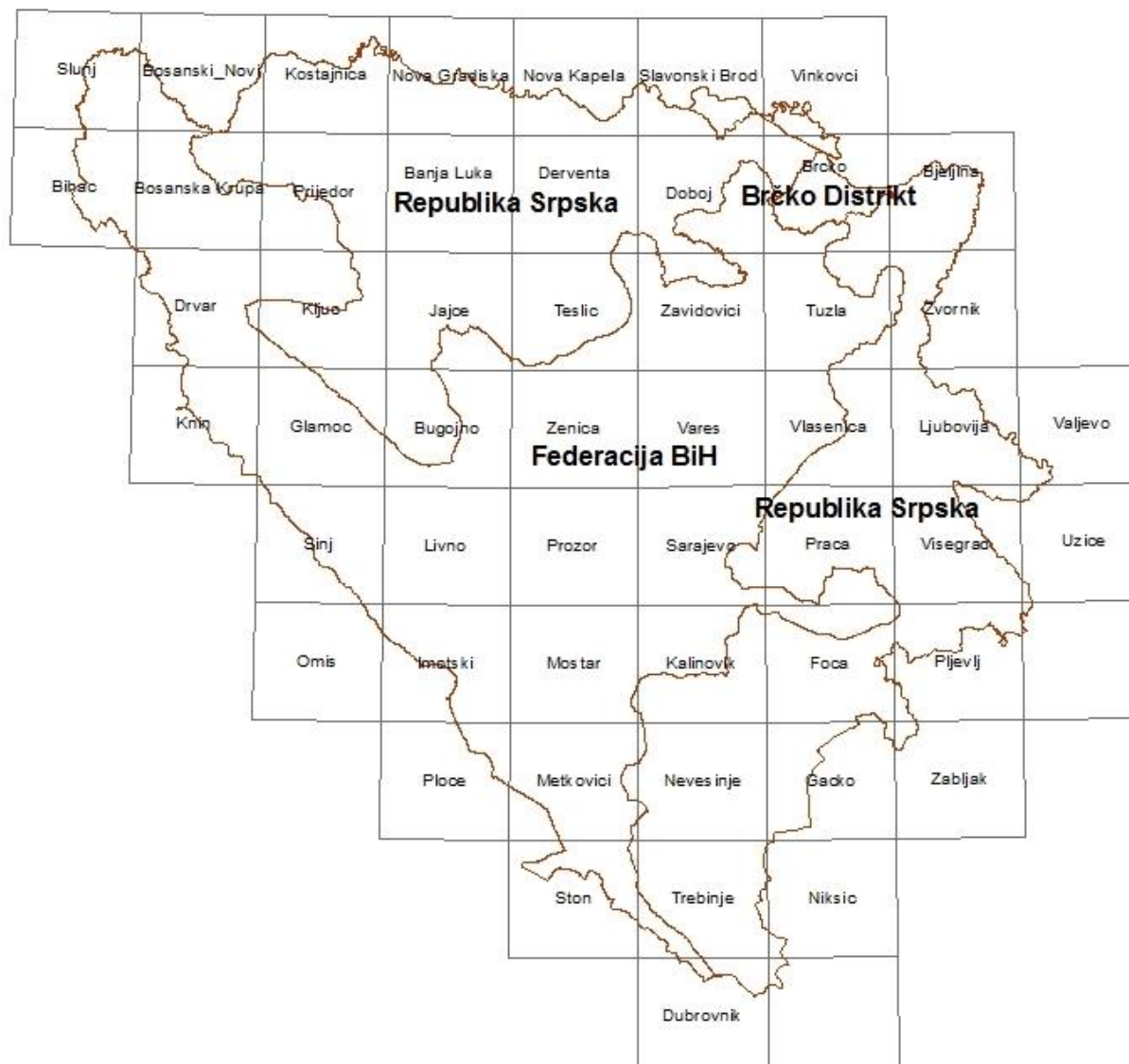
Политика дјеловања Федералног министарства енергије, рударства и индустрије (у даљем тексту: Министарство) у периоду 2011.-2014. година усмјерена је на стварање основних законских услова за наставак економски оправданих истраживања нафте и гаса на простору Федерације.

Федерални завод за геологију (у даљем тексту: Завод) и Министарство припремили су „Програм регионалних истраживања нафте, кондензата и природног гаса на простору Федерације Босне и Херцеговине за период 2014. до 2023. године“ који је Влада усвојила на 143. сједници („Службене новине Федерације БиХ“, број 103/14) и који представља основни стратешки документ Владе за истраживање и додјелу концесије на простору Федерације за ову енергетску минералну сировину.

Основни циљ програмираних нафтно-геолошких истраживања је да се дефинитивно утврди постојање економски интересантних лежишта нафте и гаса, геолошки састав и структура Земљине коре на истражним просторима као

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине и постојање осталих минералних сировина и геотермалне енергије значајних за развој привреде у Федерацији.

На основу резултата раније изведених истраживања о потенцијалу резервоара, покровних и матичних стијена, добијених истражним бушењем, интерпретацијом литологије, хроностратиграфије и сеизмике на подручју Федерације, утврђено је да постоје перспективни простори за истраживања нафте и гаса у Сјеверној Босни (подручје Орашја, Оџака и Тузланског басена), Средњој Босни (Сарајевско-зенички басен), Југозападној и Јужној Босни и Херцеговини (подручје Велика Кладуша-Гламоч-Дрежница-Столац-Неум).

Слика 1. Карта блокова за истраживање и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације утврђени Одлуком Владе В. број: 1341/2013 од 19.11.2013. године

Б. Активности на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији

У периоду 2011. - 2014. године Министарство и Завод своје активности усмјерили су на обезбјеђење основних предуслова за наставак истраживања нафте и гаса и реализацију Пројекта истраживања нафте и гаса у Федерацији (у даљем тексту: Пројекат), а који се односе на слиједеће:

1. Процјена перспективности простора Федерације за истраживање нафте и гаса,
2. Доношење законске регулативе из области истраживања и експлоатације нафте и гаса,
3. Припреме за преговарање између Владе и нафтне компаније Схелл.

1. Процјена перспективности простора Федерације за истраживање нафте и гаса

Републички комитет за енергетику и индустрију одобрио је својим Рјешењем Уп/И број: 06/1-310-846/83 од 21.03.1983. године, предузећу „Енергоинвест“ Сарајево истраживање нафте и гаса на територији Босне и Херцеговине.

На захтјев привредног друштва „Енергоинвест“ д.д. Сарајево, као правног слиједника предузећа „Енергоинвест“ Сарајево, Министарство је донијело рјешење Уп/И број: 06-18-233/07 од 12.09.2007. године којим се одобрава извођење регионалних геолошких истраживања минералне сировине нафте, кондензата и природних гасова на подручју Федерације Босне и Херцеговине.

У недостатку финансијских средстава потребних за истраживање угљиководоника привредно друштво „Енергоинвесту“ д.д. Сарајево од дана прибављања рјешења па до 2011. године није отпочело са истраживањима и обавезама наведеним у рјешењу Уп/И број: 06-18-233/07 од 12.09.2007. године. На приједлог Министарства на 16. сједници Владе, одржаној 24.08.2011. године, донесена је Одлука о проглашењу геолошких истраживања нафте и гаса на подручју Федерације од интереса за Федерацију („Службене новине Федерације БиХ“, број 57/11).

Тачком III наведене одлуке задужују се Министарство и Завод да припреме и предложе Влади начин израде документације потребне за процјену перспективности и почетак истраживања нафте и гаса.

Имајући у виду да су за наведене послове потребна значајна финансијска средства, велико стручно искуство као и чињеницу да тренутни капацитети у Босни и Херцеговини и у региону, због великих трошкова и специфичности врсте послова, не могу одговорити овим захтјевима, Влада је одлучила да за реализацију ових послова пронађе инвеститора односно нафтну компанију са најбољим искуством у пословима из ове области.

Shell Exploration Company B.V. као водећа међународна нафтна и гасна компанија, са искуством у истраживању и развоју ресурса угљиководоника широм свијета, исказала је Влади своје интересовање да анализира и

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине

дигитализира сву доступну документацију о проведеним нафтно-геолошким истраживањима и процијени потенцијалност за даља истраживања нафте и гаса на простору Федерације.

Shell Exploration Company B.V. је компанија основана холандско-британским капиталом. Присутна је у више од 140 земаља широм света и запошљава преко 112 хиљада људи. Укупна вриједност компаније је преко 100 милијарди USD. Shell дневно производи 2,3 милиона барела нафте и 200 милиона кубних метара гаса.

Меморандум о разумијевању између Владе са једне стране и Shell Exploration Company B.V. - предузећа основаног у Краљевини Холандији са регистрованим сједиштем на адреси Carel van Bylandtlaan 30, 2596 Hr, Haag, Краљевина Холандија са друге стране, потписан је дана 03. новембра 2011. године, на период од 24 мјесеца, тј. до 03.11.2013. године.

Поступку потписивања Меморандума претходило је доношење Одлуке Владе Федерације БиХ број: 1121/11 од 13.10.2011. године, („Службене новине Федерације БиХ“, број 70/11) о прихватању и давању сагласности за потписивање Меморандума о разумијевању између Владе Федерације Босне и Херцеговине са једне стране и Shell Exploration Company B.V.- предузећа основаног у Краљевини Холандији са регистрованим сједиштем на адреси Carel van Bylandtlaan 30, 2596 Hr, Haag, Краљевина Холандија са друге стране.

Меморандумом је предвиђено да ће Shell, о властитом трошку, на основу достављене писане документације извршити дигитализацију постојећих геолошких и геофизичких података везано за подручје примјене Меморандума, израдити почетни геолошки и геофизички приказ (screen) података и структуралну реконструкцију тектонског вијенца користећи савремене алате и технологију како би се могли добити основни подаци за процјену перспективности лежишта у Федерацији.

Дана 23.10.2013. године Влада је донијела Одлуку В. број: 1192/13 о давању претходне сагласности за продужење важења Меморандума о разумјевању до периода 03.11.2014. године.

Shell Exploration Company B.V. је на основу расположивих податка, анализе и стручне интерпретације резултата добијених ранијим истраживањима израдио и у октобру 2013. године доставио извјештај о „Процјени перспективности Федерације Босне и Херцеговине за истраживање нафте и гаса“.

Извјештај садржи основне податке о нафтним системима који указују на оправданост наставка истраживања нафте и гаса у Федерацији.

Нафтна компанија Shell Exploration Company B.V. упутила је допис Министарству у којем изражава интерес за отпочињање преговора за додјелу концесије за истраживање и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације.

Дана 17.10.2014. године Влада је донијела Одлуку В. број: 664/2014. („Службене новине Федерације БиХ“, број 70/14) о давању сагласности за продужење важења Меморандума о разумијевању потписаног између Владе и Shell Exploration Company до периода 03.11.2015. године.

2. Доношење законске регулативе из области геолошких истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији

За реализацију Пројекта и увођење озбиљног инвеститора неопходно је припремити законски оквир из ове области, па је израђен и усвојен:

- Закон о истраживању и експлоатацији нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 77/13) и
- Уредба о садржају уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса, начину обрачуна и плаћања накнаде и контролу произведених количина нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 70/14).

Закон о истраживању и експлоатацији нафте и гаса у Федерацији БиХ

Министарство је урадило и предложило Закон о истраживању и експлоатацији нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон) који је, након обављених јавних расправа, у септембру 2013. године усвојен од Парламента Федерације Босне и Херцеговине и који је ступио на снагу 12.10.2013. године.

Циљ доношења Закона је дефинисање законских рјешења за ову специфичну врсту енергетске минералне сировине, чије се истраживање и експлоатација разликују од осталих минералних сировина. Законом су јасно дефинисана права, обавезе, стручна и техничка рјешења која омогућују инвеститору приступ овој дјелатности и органу управе контролу над законским активностима.

Законодавно уређење истраживања и експлоатације нафте и гаса на простору Федерације БиХ представља основ за:

- обезбјеђења енергената за потребе Федерације и комерцијалних количина за потицај привредног и друштвеног развоја, на принципима провођења економских оправданих истраживања и експлоатације нафте и гаса, у складу с начелима одрживог развоја,
- заштиту лежишта нафте и гаса као природног богатства од интереса за Федерацију,
- господарења и спречавања расипања нафте и гаса,
- увођење домаћих и страних инвеститора на простор Федерације који су заинтересовани за улагања у истраживања и могућу експлоатацију.

Чињеница да смо држава почетница у овој дјелатности, да се у Федерацији по прву пут реализује пројекат истраживања нафте и гаса путем концесије и да су искуства надлежних министарстава и запосленика у управи прилично слаба за реализацију овакве врсте пројеката, чланом (10) Закона је прописано да Влада ангажира стручно правно лице као консултанта за помоћ Влади у преговорима и припреми Уговора о концесији са страним правним лицем, групи правних лица или подружницама страног правног лица као концесионара.

У току реализације Пројекта и припрема законских услова за почетак преговарања дошло се до сазнања да у складу са одредбама члана 10. Закона није могуће осигурати услове за избор консултанта за помоћ Влади код

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине

преговора и израде уговорног модалитета. У циљу наставка започетих активности нужна је измјена и допуна одредби из члана 10. Закона.

Застој у избору стручног консултанта може довести у питање наставак Пројекта, па је Министарство мишљења да би измјена и допуна члана 10. Закона могла повољно утицати на могућност избора правног лица као стручног консултанта са искуством у овој врсти дјелатности.

Министарство је припремило текст измјена и допуна Закона о истраживању и експлоатацији нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине и доставило на мишљење Федералном министарству финансија/финанција, Федералном министарству правде и Уреду Владе Федерације БиХ за законодавство и усклађеност са прописима Еуропске уније. На достављени текст закона прибављена су тражена мишљења, након чега ће Преднацрт закона о измјенама и допунама Закона бити достављен Влади на разматрање и усвајање.

Измјенама и допунама члана 10. Закона осигурава се и тим за преговоре који именује Влада са стручним искуством за свако поглавље из уговора о концесији.

Формирањем стручног тима за преговоре, који именује Влада са стручним искуством за свако поглавље из уговора о концесији (геологије, рударства, енергетике, екологије, права и економије) и који ће заједно са консултантом учествовати у преговорима са нафтном компанијом, обезбједити ће се јачи преговарачки тим за комплексне преговоре који у сваком случају требају штитити интересе Владе.

На овај начин формиран стручни тим, заједно са консултантом и комисијом за надгледање преговора састављеним од стручних чланова из Парламента Федерације Босне и Херцеговине, што је предвиђено ставом (4) члана 10. Закона, осигурати ће се преговарачко тијело које може одговорити изазову и преговорима са нафтним компанијама које располажу са добро обученим људским ресурсима са богатим искуством за вођење преговора по појединим поглављима уговора.

Основни циљ преговора је обезбједити добар уговорни модалитет за истраживање и експлоатацију нафте и гаса, који ће донијети економску добит Федерацији, не само кроз убирање прихода од производње нафте и гаса, него и осигурати висок степен истражних радова којима се утврђују резерве и квалитет нафте и гаса у Федерацији, максималну искористивост лежишта, отварање врата за стране компаније чија је дјелатност повезана са производњом нафте и гаса, затим јачање привреде кроз изградњу комплетне инфраструктуре за кориштење и транспорт гаса и нафте, могућност изградње дегасификационих постројења као и друге инфраструктуре.

Предложеним измјенама Закона оставља се могућности Влади да може, а није обавезна, ангажовати консултанта и чиме ће се стећи законски услови да након првих преговора, извршене обуке и стеченог искуства домаћег стручног кадра из надлежних органа, Влада неће имати потребу да ангажује консултанте за будуће преговоре и уговоре о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације.

Извршене су и измјене које се односе се на казнене одредбе усклађене са Законом о прекршајима („Службене новине Федерације БиХ“, број 63/14).

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине

Закон о прекршајима који је био на снази у вријеме доношења Закона прописивао је ниске казнене одредбе, поготову за високо профитабилне дјелатности.

Уредба о садржају уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса, начину обрачуна и плаћања накнаде и контролу произведених количина нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине

На приједлог Министарства, Влада је на 128 сједници 20.08.2014. године донијела Уредбу о садржају уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса, начину обрачуна и плаћања накнаде и контролу произведених количина нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 70/14) (у даљем тексту: Уредба).

Као један од фактора сигурности код преговарања је постојање законског оквира са прописаним минималним елементима садржаја уговора, накнаде и друге фискалне обавезе које очекују концесионара и питање контроле произведених количина нафте и гаса.

Уредбом је прописан оквир за Владу и концесионара којих су се обавезни придржавати при преговарању, припреми и закључивању Уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса.

Прописан је садржај уговора о концесији за истраживање нафте и гаса, начин обрачуна накнада за произведене количине и стављање у промет (домаћи промет или извоз) нафте и гаса и као контрола произведених количина у Федерацији.

Уредбом се прописује садржај уговора са обавезним прописаним поглављима, али се не ограничава само на те обавезујуће елементе, тако да у поступку преговора могу бити укључени и други елементи за које стручни консултант, Влада или концесионар оцијени да су битни за сваки конкретни уговор.

Обавезујући елементи садржаја уговора, а самим тим и преговарања су: обим и активности истраживања, развој лежишта и експлоатације, пројектна документација, вријеме трајања концесије, земљиште које обухвата истражни и експлоатациони простор, обавезе, рокови и начин поврата земљишне површине након фазе истраживања, поступање са нафтом и гасом, приступ земљишном власништву, правна питања и др.

Посебно су битна поглавља која се односе на фискални систем, врсте накнада и начин обрачуна накнада, заштиту околиша и заштиту и сигурност људи.

У Уредби је прописан дио фискалних обавеза концесионара које се односе на накнаде у фази истраживања и фази експлоатације нафте и гаса.

Прописане су прогресивне стопе накнада у фази експлоатације, с тим да ће се о њиховој висини преговарати на начин да се заснивају на принципима стимулирања улагања инвестиција у истраживање угљиководоника и максималну искориштеност лежишта угљиководоника на простору Федерације. Такође, прописан је начин утврђивања основице као вриједности нафте и гаса.

Остале фискалне обавезе као што су директни и индиректни порези нису обухваћени у Уредби, али је потребно да буду саставни дио фискалне политике, односно закона о порезу.

У фази преговора концесионар очекује гаранције за стабилно опорезивања добити и неопходно је доношење закона о порезу на добит везано за ову врсту дјелатности до фазе преговарања и закључивања уговора.

Донесене Одлуке у складу са Законом

Како би се припремили законски услови за почетак преговора са заинтересованом нафтном компанијом, на приједлог Министарства, а у складу са Законом, Влада је донијела слиједеће одлуке:

1. „Одлуку о утврђивању блокова за истраживање и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације Босне и Херцеговине“ В. број: 1341/2013 од 19. новембра 2013. године, („Службене новине Федерације БиХ“, број 94/13),
2. „Одлуку о проглашењу уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса од стратешког интереса за Федерацију Босне и Херцеговине“ В. број: 1414/13 од 28.11. 2013. године („Службене новине Федерације БиХ“, број 97/13).
3. „Одлуку којом се даје сагласност за покретање активности за додјелу концесије за истраживање и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације Босне и Херцеговине“ В. број: 1415/13 од 28.11. 2013. године.
4. „Одлука о давању сагласности за тендерску документацију и покретање поступка јавне набавке услуга путем отвореног поступка, за избор правног лица као стручног консултанта за потребе Владе Федерације Босне и Херцеговине, у поступку додјеле уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса од стратешког интереса за Федерацију Босне и Херцеговине“ В. број: 282/2014 од 19.02.2014. године.
5. „Одлука о давању сагласности за покретање поступка јавне набавке услуга, путем отвореног поступка за избор стручног консултанта у поступку додјеле уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине“ В. број: 664/2014 од 17.04.2014. године („Службене новине Федерације БиХ“, број 32/14)
Донесеном Одлуком, Влада је дала мандат Министарству да проведе процедуру за избор правног лица као стручног консултанта за пружање консултантских услуга преговарања, вођења преговора и израду уговорног модалитета за потребе Владе у поступку додјеле уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације на површини од око 11.000 km² у Динаридима.

3. Припрема за преговоре између Владе и нафтне компаније

Преговори између Владе и нафтне компаније у циљу потписивања уговора о истраживању и експлоатацији нафте и гаса на период од 25 година први пут се врше на овим просторима и представљају велики изазов са којим ће се Влада и надлежна министарства суочити.

Изазов се прије свега односи на спремност Владе да уђе у преговоре, којим ће се обезбиједити конкурентност и одрживост, најбоље могући фискални услови, максимална искориштеност лежишта, максимално учешће домаћих ресурса,

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине

сигурно провођење заштите животне средине и стандарда заштите на раду и здравља људи.

Уколико се пронађу економско исплатива открића нафте и гаса на простору Федерације коначан договорени модел уговора би се требао реализовати на дуги временски период на задовољство и Федерације и стране нафтне компаније.

Основни циљ преговора је обезбједити добар уговорни модалитет за истраживање и експлоатацију нафте и гаса који ће донијети економску добит Федерацији, не само кроз убирање прихода од производње нафте и гаса, него и остварити што већи степен геолошке истражености простора Федерације и откривање економски исплативих лежишта нафте и гаса, затим отварање врата за стране компаније чија је дјелатност повезана са производњом нафте и гаса, јачање привреде кроз изградњу комплетне инфраструктуре за коришћење и транспорт гаса и нафте, могућност изградње дегасификационих постројења и друге инфраструктуре на простору Федерације.

Не постоји универзалан и објективан стандард у одређивању граница за балансирање код преговарања. Границе које могу негативно утицати на преговоре су ограничавајућа и неусаглашена законска регулатива са трендом преговора у свијету, недостатак људских ресурса и неспремност и недовољна упућеност надлежних министарстава за финансије, правну регулативу, околиш, геологију и рударство са актуелним кретањима у нафтној индустрији.

Интерес нафтне компаније је да смањи финансијски ризик при обављању истраживања и развојних активности на лежишту, а интерес Владе је да оствари најповољнију могућу компензацију за природни ресурс, без негативног утицаја на околиш.

Обзиром да смо држава почетница и немамо искуство са овом дјелатношћу, Влада се определијелила за ангажовање специјализованог стручног консултанста за пружање потребних услуга за вођење преговора са нафтном компанијом која је исказала интерес за истраживање у Федерацији.

Преговори имају за циљ потписивање дугорочног уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса који ће бити прихватљив и Влади и концесионару.

Задатак Консултанта у поступку преговарања прије свега је да:

- осмисли и предложи стратегију преговора која ће имати подршку од стране Владе;
- да заједно са домаћим стручним тимом припреми уговорни модалитет који ће у периоду трајања уговора донијети Федерацији најповољнију могућу компензацију за природне ресурсе, без нарушавања животне средине и здравља људи и
- да у одређеном периоду организује преговоре, у сарадњи са домаћим стручним тимом изврши преговарање по појединим поглављима и предложи Влади одржив, дугорочан и стабилан уговор о концесији, у складу са важећим законима Босне и Херцеговине и Федерације.

Нафтни уговори су сложени, софистицирани и детаљни, и самим тим траже озбиљан приступ и обавезу надлежних министарстава. Неопходно је да за

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине

сваку уговорну одредбу изврши анализа постојећег законодавства и анализа законодавства у државама са добром праксом и успјешним уговорним модалитетом производње нафте и гаса, како би се приступило потребним измјенама и допуна постојеће или израда и хитно доношење нове законске регулативе.

Исто тако неопходно је на основу изведене анализе предвидјети изазове који ће се јавити у провођењу преговора као и максималан ангажман свих надлежних министарстава као учесника у припреми повољног амбијента за преговарање.

Досадашње активности осталих ресорних Федералних министарстава

За реализацију Пројекта истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији, поред активности Министарства неопходна је максимална ангажованост надлежних федералних министарства за финансијску и пореску политику, политику заштите околиша при истраживању и експлоатацији нафте и гаса, политику околишних накнада за нафту, политику стандарда у заштити на раду и људи у нафтној индустрији и др.

На приједлог Министарства Влада је својим закључком В. број: 331/14 од 27.02.2014. године обавезала Федерално министарство финансија/ Федерално министарство финансија, Федерално министарство околиша и туризма и Федерално министарство рада и социјалне политике, да свако у оквиру своје надлежности, припреми одговарајуће упоредне анализе постојеће законске регулативе са законима земаља са добром праксом из ове дјелатности.

Закључком је задужено Федерално министарство финансија/Федерално министарство финансија да након извршене анализе предложи фискални систем, који подразумијева стабилну и транспарентну порезну политику на дуги рок, што је посебно важно код истраживања нафте и гаса.

Федерално министарство околиша и туризма задужено је да након извршене анализе постојеће законске регулативе везано за околиш и политика са добром праксом заштите околиша и наплате околишних накнада за дјелатност истраживања и експлоатације нафте и гаса, предложи и припреми измјене и допуне законских оквира и стратегију управљања околишем у циљу постављања услова за концесионара да превентивно дјелује на спречавању загађивања животне средине.

Федерално министарство рада и социјалне политике задужено је да изврши анализу законске регулативе и прописа из области заштите здравља и људи у дјелатности истраживања и експлоатације нафте и гаса и да се дефинишу обавезујући стандарди заштите на раду за истраживање и експлоатацију нафте и гаса, а на темељу принципа заштите на раду који се примјењују за дјелатност нафте и гаса у свијету.

Реализација Закључка

Федерално министарство финансија/ Федерално министарство финансија извршило је анализу политика и израдило и предложило Влади „Оквир фискалне политике за дјелатност истраживања и експлоатације нафте и гаса“, који је Влада усвојила на 141. сједници 26.11.2014. године.

Ово министарство је у обавези да изради закон о порезу на добит за дјелатност експлоатације нафте и гаса прије отпочињања преговора и израде уговорног модалитета.

Федерално министарство околиша и туризма доставило је Информацију број: 03-02-273/14 од 07.04.2014. године у којој се изјаснило да у складу са законом није обавезно подузети било какве активности на реализацији Закључка Владе В. број: 689/2014 од 17.04.2014. године.

Федерално министарство рада и социјалне политике доставило је Влади допис број: 03-02/10-562/14 од 25.03.2014. године у којем наводи да није надлежно за реализацију обавеза из Закључка и предлаже да се за реализацију задужи Федерално министарство енергије, рударства и индустрије.

Обзиром на наведене активности у надлежним министарствима до момента потписивања првог уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације, којим ће се између осталих поглавља преговарати и прописати обавеза придржавања стандарда у области заштите околиша и сигурности и заштити на раду, надлежна министарства неће бити у могућности да пропишу стандарде о професионалном здрављу и сигурности, као и стандарде околишне заштите у вези са копненом производњом нафте и гаса.

Као прелазно рјешење а у циљу обезбјеђења основних законских претпоставки за заштиту здравља, људи и имовине Министарство је упутило допис American Petroleum Institute¹ - (API) са захтјевом за преузимање потребних стандарда до доношења стандарда у Федерацији.

Предност преузимања API стандарда огледа се у обавези да нафтне компаније у истраживању и производњи угљиководоника примјењују регулаторни систем са високим стандардима заштите околиша, здравља и сигурности радника и у свом раду одговорни су и обавезни користити природне ресурсе на еколошки прихватљив начин, уз уважавање свих стандарда заштите здравља и сигурност запослених, као и одговорности према јавности и надлежним владиним институцијама.

Кориштењем API стандарда створит ће се могућност да се законском регулативом и уговором о концесији пропише обавеза придржавања стандарда API за концесионара,

уговараче, подуговараче и сва трећа лица која могу бити ангажована од стране концесионара а која учествују у истраживању и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације.

Приступ публикацијама имати ће запосленици на истраживању и експлоатацији нафте и гаса, запосленици у надлежним министарствима за околиш, министарству за рад, инспекцијски органи, концесионари, уговарачи и подуговарачи и сви они који ће на основу одобрења надлежног министарства вршити дјелатности у оквиру истражног и експлоатационог простора нафте и гаса.

На приједлог Министарства, Влада је донијела Одлуку В. број: 1582/2014 од 28.08.2014. године којом се даје сагласност за потписивање Меморандума о разумијевању између Владе са једне стране и American Petroleum Institute, са

---

¹ American Petroleum Institute (API) је најпознатији истраживачки институт који заступа преко 500 чланова директно укључених у све аспекте нафтне индустрије. Од 1924. године је лидер у изради стандарда за индустрију нафте и гаса.

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине

сједиштем пословања у 1220 L Street N.W. Washington DC 20005, са друге стране.

Према приједлогу текста Меморандума који је достављен Влади није предвиђена било каква финансијска накнада за кориштење API стандарда од стране American Petroleum Institute.

Активности на преузимању API стандарда нису окончане. У току је анализа Меморандума од стране правног тима American Petroleum Institute.

Поступак јавне набавке за избор стручног консултанта

Одлуком Владе В. Број: 664/2014. године од 17.04.2014. године дата је сугласност Министарству да за покретање поступка јавне набавке услуга, путем отвореног поступка за избор правног лица као стручног консултанта.

Рјешењем Владе В. број: 77/2014 од 22.01.2014. године („Службене новине Федерације БиХ“, број 8/14) именована је Комисија за припрему тендерске документације и реализацију поступка јавне набавке.

Комисија је припремила тендерску документацију и Министарство је објавило Обавјештење о јавној набавци са међународном објавом број: 565-1-2-11-30/14 у Службеном гласнику БиХ, број: 33/14 од 28.4.2014. године, у дневним листовима Ослобођење, Аваз, Дневни лист, на веб страници Владе, веб страници Министарства и Global Tenders – A Premier Opportunity Platform.

Тендерску документацију преузео је 21 заинтересирани понуђач, а понуду је благовремено доставило само два понуђача.

Поступак јавне набавке поништен је, обзиром да је број примљених прихватљивих понуда био мањи од три, чиме није осигурана стварна конкуренција за уговор, што је у складу са Законом о јавним набавкама, члан 12, став 1б). тачка 4.

У поновном поступку Комисија је на основу Обавјештења о набавци са међународном објавом бр. 565-1-2-11-40/14 објављеног у „Службеном гласнику БиХ“, број 58/14 од 28.07.2014. године, провела отворени поступак прикупљања захтјева за учешће у поступку.

Тендерску документацију је откупило укупно 28 заинтересираних понуђача, од чега је благовремено четири понуђача доставило своје понуде.

Увидом у достављене понуде, приложену документацију и провјером садржаја и валидности документације Комисија је утврдила да ниједан понуђач не испуњава селективне критерије тражене у тендерској документацији у смислу посједовања потребних квалификација за пружање услуга вођења преговора и израду уговорнога модалитета.

У складу са Одлуком и Закључком Владе В. број: 1764/2014 од 23.09.2014. године, након проведена два отворена поступка са неприхватљивим понудама за које су донесене Одлуке о поништењу поступка број: 06-14-1953/14 од 11.07.2014. године и број: 06-14-2476/14 од 30.09.2014. године, а у складу са чланом 11. став (3) тачка а) Закона о јавним набавкама, Министарство је Одлуком број: 06-14-2575/14 од 09.10.2014. године покренуло преговарачки поступак набавке услуга за избор правног лица као стручног консултанта у складу са процедурама и правилима прописаним Законом о јавним набавкама Босне и Херцеговине.

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине

Комисија је припремила тендерску документацију и на основу Обавјештења о набавци, број: 565-6-2-11-45/14, објављеног у „Службеном гласнику БиХ“, број 82/14 од 20.10.2014. године провела прву квалификациону фазу преговарачког поступка.

Захтјев за учешће преузело је 25 кандидата, од чега је осам кандидата доставило тражену документацију:

1. Gaffney Cline & Associates Limited из Енглеске;
2. Ashurst LLP London из Енглеске;
3. Inženjerski biro d.d. Zagreb из Р. Хрватске;
4. Dla Piper Weiss Tessbach Rechtsanwälte GmbH Већ из Аустрије;
5. Група понуђача: Prospectiuni S.A. из Румуније и Prospectiuni Exploration Management Services d.o.o. Novi Sad из Р. Србије и Адвокатска канцеларија „Фемил Чурт“ Сарајево из Босне и Херцеговине;
6. Група понуђача: Енергоинвест д.д. Сарајево из Босне и Херцеговине и Одвјетничко друштво Жељка Велић-Дворшћак и партнери ј.т.д. Загреб из Р. Хрватске;
7. Konzorcij Infrastructure Development Partnership Idp из Енглеске и Wolf Theiss d.o.o. Sarajevo и
8. Al-Hidayah Group из Малезија.

Након извршеног прегледа захтјева у смислу испуњености квалификационих услова, комисија је утврдила листу кандидата који испуњавају минималне услове прописане тендерском документацијом за даље учешће:

1. Gaffney, Cline & Associates Limited из Енглеске;
2. Ashurst LLP London из Енглеске;
3. Dla Piper Weiss Tessbach Rechtsanwälte GmbH Већ из Аустрије;
4. Група понуђача: Prospectiuni S.A. Rumunia и Prospectiuni Exploration Management Services d.o.o. Novi Sad из Р. Србије и подуговарач Адвокатска канцеларија „Фемил Чурт“ и
5. Група понуђача Енергоинвест д.д. Сарајево и Одвјетничко друштво Жељка Велић-Дворшћак и партнери ј.т.д. Загреб, Република Хрватска.

На одлуку Министарства, број: 06-14-2575/14 од 01.12.2014. године, о резултатима преквалификације упућен је приговор од стране понуђача (кандидата) Конзорциј Infrastructure Development Partnership Idp и Wolf Theiss d.o.o. Sarajevo.

Уговорни орган је Рјешењем број 06-14-2575/14 одбио приговор као неоснован. Понудитељ је на наведено Рјешење изјавио жалбу Уреду за разматрање жалби дана 15.12.2014. године.

Уред за разматрање жалби донио је Рјешење број: УП2-01.1-1112-12/14 од 11.02.2015. године, којим се поступак јавне набавке поништава. Уговорни орган објавио је Обавјештење о поништењу поступка набавке број: 565-6-2-3-48/15 у „Службеним новинама Федерације БиХ“, број 15/15 од 23.02.2015. године.

На рјешење Уреда за разматрање жалби о поништењу поступка поднесена је тужба Суду Босне и Херцеговине од стране кандидата Енергоинвест д.д. Сарајево и Одвјетничко друштво Жељка Велић-Дворшћак и партнери ј.т.д. Загреб, Република Хрватска, која је још у поступку рјешавања.

Анализом сва три спроведена поступка набавке, којим није извршен избор стручног консултаната, утврђено је слиједеће:

- У сва три поступка набавке преузете су 74 (21+28+25) тендерске документације.
- У сва три поступка набавке у прописаноме року достављено је 14 (2+4+8) понуда.
- У току сва три поступка пристизали су упити за појашњењем појединих елемената тендерске документације. Анализом достављених упита Комисија је утврдила неколико кључних питања која су од стране потенцијалних понудитеља истакнута као отежавајућа за адекватан одговор на захтјеве тендера као што су:
  1. Консултантске куће са искуством у овој врсти преговора које су биле заинтересоване и које су преузеле тендерску документацију су углавном из еуропских земаља затим из Америке и Азије. Пријаве на јавне позиве вршиле су консултантске куће из иностранства, при чему је највећи проблем представљао прикупљање документације за пријаву у складу са Законом о јавним набавкама у Босни и Херцеговини. Евидентни су проблеми изазвани разликом домаћег и страног законодавства и немогућности да стране компаније прибаве документе прописане Законом о јавним набавкама. Немогућност прибављања и доставе докумената као доказа, од стране овлашћених институција, како је прописано Законом о јавним набавкама Босне и Херцеговине и тендерском документацијом у самом почетку елиминишу стручне консултантске куће са успјешним искуством у овој врсти преговора.
  2. На простору Босне и Херцеговине и држава бивше Југославије нису извршени преговори и склопљени уговори за ову врсту минералне сировине и не постоје консултантске куће које имају искуства са овом врстом услуга, осим искуства појединих стручних особа из Републике Хрватске које су радиле за INU и дијелом учествовали у сличним преговорима.
  3. Показала се као неприхватљива одредба из нацрта уговора која се односи на услове плаћања консултаната одређена чланом 10. Закона, а чиме је прописано да се плаћање укупно уговорене цијене услуга врши „након завршених преговора, потписаном уговору са Концесионаром и уплати првих средстава из накнаде за концесију“.
  4. Фиксно процијењена вриједност набавке од 800.000,00 КМ за успјешне понудитеље у овој врсти услуга показала се недовољна.
  5. Рок од четири мјесеца, који је предвиђен као временски оквир за закључење уговора са нафтном компанијом, показао се као кратак рок, обзиром на оправдан и неоправдан ризик у држави у којој се по први пут води ова врста преговора.

Из наведених разлога пријављен је мали број понуђача који имају искуство у вођењу преговора за додјелу концесије за истраживање и експлоатацију нафте,

а који су заинтересовани за вршење услуга на простору Федерације под наведеним условима у тендерској документацији.

У циљу транспарентног рада Министарства извјештај о активностима везано за јавну набавку објављивани су на веб страници Министарства .

Да би се наставило са реализацијом Пројекта Министарство је предложило, а Влада на својој 19. сједници одржаној 27.08.2015. године донијела Закључак В. број: 1118/2015 којим је :

1. Задужила Федерално министарство енергије, рударства и индустрије да убрза процедуру измјена и допуна Закона о истраживању и експлоатацији нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине и достави Влади Федерације Босне и Херцеговине на разматрање и усвајање текст Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о истраживању и експлоатацији нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине.
2. Наложила да се планирају средства у 2016. години у износу од 1.600.000 КМ за потребе јавне набавке услуга правног лица као стручног консултанта за потребе Владе у поступку додјеле уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине.
3. Задужила Федерално министарство финансија/ Федерално министарство финансија да изради закон о порезима за производњу нафте и гаса и исти у року од 45 дана достави Влади Федерације Босне и Херцеговине на усвајање.
4. Задужила Федерално министарство околиша и туризма да што хитније изврши анализу постојеће законске регулативе везано за околиш и политика са добром праксом заштите околиша и наплате околишних накнада за дјелатност истраживања и експлоатације нафте и гаса, предложи и припреми измјене и допуне законских оквира и стратегију управљања околишем у циљу постављања услова за концесионара да превентивно дјелује на спречавању загађивања животне средине. Информацију о подузетим активностима доставити Влади Федерације Босне и Херцеговине у року од 30 дана.
5. Задужила Федерално министарство рада и социјалне политике да покрене иницијативу доношења стандарда у области заштите околиша и сигурности и заштити на раду и да настави са активностима преузимања стандарда American Petroleum Institute до доношења одговарајуће законске регулативе из ове области. Информацију о подузетим активностима доставити Влади Федерације Босне и Херцеговине у року од 30 дана.
6. Задужила Федерално министарство енергије, рударства и индустрије да настави са активностима јавне набавке услуга избора правног лица као стручног консултанта и донесе рјешење о формирању комисије за израду тендерске документације у складу са новим Законом о јавним набавкама БиХ .
7. Задужила Федерални завод за геологију, Федерално министарство финансија/ Федерално министарство финансија, Федерално министарство околиша, Федерално министарство рада и социјалне политике да у року од 10 дана достави приједлог члана и замјенског

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине

члана који ће учествовати у раду комисије за јавну набавку услуга избора правног лица као стручног консултанта за потребе Владе, а који већ имају одређено искуство у изради тендера и поступцима јавних набавка.

Ц. Одустајање нафтне компаније Shell Exploration Company од даљих активности у Федерацији

Након што је Влада донијела Закључак В. број: 1118/2015 од 27.08.2015. године Министарство је 01.09.2015. године упутило позив Shell Exploration Company на заједнички састанак са представницима Владе, у циљу продужења Меморандума о разумијевању.

Дана 17.09.2015. године одржан је у згради Владе заједнички састанак, представника Владе и представника Shell Exploration Company.

Испред Владе на састанку је присуствовала допремијерка Владе и министрица финансија г-ђа Јелка Миличевић, секретар Министарства госп. Стипо Буљан, директор Федералног завода за геологију госп. Хазим Хрватовић и шеф Одсјека геологије у Министратву г-ђа Бегаета Хабота.

Испред Shell Exploration Company састанку су присуствовале г-ђа Rosana Juan менаџер за истраживање за централну и западну Еуропу и г-ђа Therese Prisse, старији комерцијални савјетник.

Представнице Shell Exploration Company саопштиле су представницима Владе да је званични став компаније да након поновне интерне анализе портфолија Компаније у садашњем свјетском окружењу и тржишту нафте и гаса нису у могућности прихватити продужетак Меморандума о разумијевању и отпочети преговоре са Владом о закључивању уговора о концесији за истраживање и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације БиХ.

На састанку је договорено да ће Shell Exploration Company доставити Влади писмено образложење о заузетом ставу компаније.

Дана 22.09.2015. године нафтна компанија Shell Exploration Company доставила је обавијест да не желе искористити могућност продужења Меморандума о разумијевању из разлога ревизије и анализе интерног портфолија а под утицајем тренутног стања тржишта нафте и гаса. Одлука је донешена првенствено на основу њихове свјетске процјене портфолија а не на основу процјене о перспективности подручја Федерације.

У достављеном образложењу наведено је да Влада може за своје потребе користити извјештај о процјени перспективности подручја Федерације Босне и Херцеговине, а да ће се Shell Exploration Company придржавати обавеза повјерљивости наведених у Меморандуму о разумијевању.

У образложењу Shell Exploration Company се захваљује на сарадничком приступу, доприносу и стручности учесника у пројекту из Федералног министарства енергије, рударства и индустрије и Федералног завода за геологију, који су помогли да се уради процјена перспективности и извјештај о геологији Федерације, а који су допринијели и бољој слици о пословном окружењу Федерације.

Након одустајања нафтне компаније Shell Exploration Company од даљих активности Министарство је припремило Информацију за Владу коју је Влада прихватила и донијела Закључак В. број: 1322/2015 од 01.10.2015. године.

Тачком 3. Закључка Влада је задужила Министарство „да заједно са Федералним заводом за геологију сачини план активности за наставак Пројекта истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине“.

Везано за новонасталу ситуацију и одустајање Shell Exploration Company од даљих активности из Меморандума о разумијевању, а у циљу транспарентног наставка реализације Пројекта истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији БиХ Министарство је Обавијест за јавност поставило на web страницу Министарства.

Анализа амбијента у којему је Shell Exploration Company одустао од преговора са Владом

- Пад цијена нафте на свјетском тржишту са 104 \$ од почетка 2014. године на 47\$ у другој половини 2015. године има за посљедицу промјену политике улагања највећих свјетских нафтних компанија у пројекте истраживања овог енергента.
- Према процјенама Међународне агенције за енергију улагање у нафту је у 2015. години пало за 20% у односу на 2014. годину а према процјенама такав тренд се наставља и у 2016. години.
- Велике нафтне компаније Shell Exploration Company, Амерички Exxon и Chevron, British Petroleum, Норвешки Statoil и друге објављују лоше финансијске резултате у трећем кварталу са падом профита од 30 до 40%.²
- Због ниских цијена нафте у 2015. години највеће нафтне компаније отказале су укупно 80 пројеката широм свијета и забиљежено је смањење капиталних издатака за 22 милијарде долара.³
- Пад цијена нафте приморао је бројне актере у овом сектору на уштеди, било обустављањем неких пројеката, било умањењем зарада акционарима, или редукцијом броја запослених у нафтном сектору.
- Shell Exploration Company је у 2015. години смањио улагања у истраживање за седам милијарди долара.⁴
- У овој години Shell Exploration Company је обуставио истраживање и започету експлоатацију угљних шкриљаца у Канади гдје је уложено 2,1 милијарда \$, купљена и инсталирана опрема, изграђен комплекс за смјештај радника и избушене 2 бушотине.⁵
- Исто тако Shell Exploration Company је одустао од пројекта истраживања нафте и гаса на Арктику гдје је извршено бушење и гдје је инвестирано око 7 милијарди долара.⁶

² Извор информације „Financial Times“, чланак од 29.октобар.2015. године „ЦНН Монеу“, чланак од септембар 2015. године

³ Извор информације „Offshore Energy Today“ портал, 10. новембар 2015

⁴ Извор информације „Financial Times, чланак од 29.10.2015. године

⁵ Извор информација „Vox Energy & Environment“, чланак од 28. октобар 2015. године

⁶ Извор информације „The New York Times“, чланак од 28. септембар 2015. године „Alaska Dispatch News“, 28. септембар 2015. године

- Нафтне компаније су од почетка 2015. године постепено водиле политику резања трошкова кроз одустајање или одлагање нових пројеката истраживања за које је процијењено да спадају у категорију скувих високоризичних истраживања.
- Неке нафтне компаније су почетком III квартала 2015. године већ трајно одустале или одложиле такозване пројекте у раној фази гдје су изведена одређена истраживања, избушене бушотине које нису дале очекиване резултате.
- У септембру и октобру обустављени су пројекти који су у фази истраживања а и на којима је почела и експлоатација, а који нису исплативи при цијени нафте нижој од 60 \$ по барелу, као што је истраживање и експлоатација уљних шкриљаца у Канади.
- Велики број нафтних аналитичара не предвиђа значајан пораст цијена нафте до 2017. године.
- Иако пад цијене нафте битно утиче на планирање и финансирање истраживања нафте и гаса, извршни директор Shell Exploration Company госп. Ben Van Beurder сматра да „треба бити разборит и не претјеривати у одустајању од будућих истраживања јер ће се понуда и потражња вратити у равнотежу а цијена нафте опоравити“.⁷

Наставак реализације Пројекта

Наставак геолошких истраживања нафте и гаса је једно од стратешких одређења рада Владе и у наредном периоду.

У процесу припремних активности и самој реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији, у периоду 2011. до данас, упосленици Министарства и Завода уложили су много времена и труда у изналажењу најбољих законодавних рјешења и обједињавању геолошких података, као темељних сигурносних фактора са којима Федерација улази у реализацију Пројекта, кроз процес избора нафтне компаније, преговарања и израде будућег уговорног модалитета са нафтним компанијама.

Извршена је анализа свих доступних врста уговора који се у савременом добу потписују у свијету између влада и нафтних компанија за истраживање и експлоатацију нафте и гаса.

Стандарди најбоље праксе који су успостављени у земљама са успјешном производњом нафте као што је Норвешка, несумњиво представљају међународни златни стандард у сектору истраживања и производње нафте и гаса.

Међутим, такве праксе могуће је примијенити само у економски стабилним, добро опремљеним државама које располажу са изузетним стручним људским ресурсима и које имају значајно искуство у овој дјелатности. Таква политика управљања нафтним ресурсима је потпуно непримјенљива за државе почетнице, које се истовремено суочавају са различитим развојним изазовима, недовољним људским и институционалним капацитетима као и са постојећом

---

⁷ Извор информације „the Economic Times“ чланак 06. октобар 2015. године

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине

законском регулативом која директно или индиректно утиче на ову врсту дјелатности.

Након извршене аналитичке обраде добрих и лоших искустава, за Босну и Херцеговину/ Федерацију као државу почетницу показало се најприхватљивије кориштење „Смјерница за добро управљање у производњи нафте и гаса за државе почетнице“ урађене 2013. године од стране „Chatman House“⁸ независног Краљевског института за међународне послове, са сједиштем у Лондону.

Смјернице се фокусирају на седам кључних циљева у добром управљању истраживања и будуће експлоатације нафте и гаса.

Smjernice o dobrom управљању истраживања и експлоатације нафте и гаса	
Циљ 1	Привући дугорочно најспособније инвеститоре.
Циљ 2	Остварити максимални економски поврат држави кроз уговор о концесији, висок степен истражености простора и искориштености лежишта нафте и гаса.
Циљ 3	Задобити и задржи повјерење јавности.
Циљ 4	Постепено јачати локалну улогу кроз обучене људске ресурсе и отварање и јачање локалних предузећа, како би се остварила корист за шири економски развој.
Циљ 5	Након открића економско интересантних лежишта успоставити националну нафтну компанију и осигурати компанији учешће у развоју ресурса.
Циљ 6	Постепена изградња капацитета и омогућавање свим учесницима да обављају своју улогу
Циљ 7	Осигурати висок степен одговорности свих актера у нафтном сектору.

У активностима која су реализована у периоду од 2011 до данас Министарство је извршило предрадње за постепено остваривање наведених циљева кроз појединачне одредбе законске регулативе.

Прикупљени су сви расположиви подаци везано за изведена геолошка истраживања у циљу дефинисања нафтних структура у Федерацији. Shell је све податке дигитално обрадио и налазе се и у електронској форми, при чему су дате и даље препоруке за наставак истраживања.

Степен истражености са што бољим приказом геолошких структура, обим геолошких података и дефинисана законска регулатива основа су за исказивање заинтересованости од стране озбиљних нафтних компанија за улагање у високоризична истраживања (Циљ 1.).

Након одустајања нафтне компаније Shell Exploration Company од даљих активности а у циљу наставак Пројекта истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији, Министарство је предложило, а Влада је на 24. сједници од 01.10.2015. године донијела Закључак В. број: 1322/2015.

⁸ Преузето са Chatman House website „Guidelines for Good Governance in Emerging Oil and Gas Producers“ (септембер 2013)

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине

Тачком 3. Закључка задужила је Министарство „да заједно са Федералним заводом за геологију сачини план активности за наставак Пројекта истраживања и експлоатације нафте и гаса у Федерацији Босне и Херцеговине“.

Основно одређење Владе је да настави са реализацијом Циља 1., смјерница за добро управљање нафтом и гасом и у складу са израђеном законском регулативом и да подузме активности на привлачењу најспособнијих инвеститора у нафтној индустрији заинтересованих за улагање на простору Федерације.

Неопходно је максимално учешће свих надлежних органа у Федерацији на припреми законских услова за реализацију Пројекта у складу са донесеним Закључцима Владе који су наведени у овој Информацији.

Припремне активности на изради тендерске документације за оглашавање међународног јавног позива за исказивање заинтересованости за преговарање са Владом за додјелу концесије за истраживање и експлоатацију нафте и гаса на простору Федерације.

У Републици Хрватској је на припреми тендерске документације и просторије са геоистражним подацима (data room), осим консултанта из Велике Британије, активно радило 16 стручних упосленика Агенције за угљиководике.

Неопходна је максимална ангажованост стручних лица геолошке струке упослених у Заводу на припреми постојећих геолошких података за простор Федерације и Босне и Херцеговине и оспособљавању просторија са геоистражним подацима који ће бити на располагању заинтересованим нафтним компанијама.

У комплексном Пројекту као што је овај, за чију је реализацију потребно знање из више стручних области, неопходно је ангажовање и учешће еминентних стручних особа са факултета/ универзитета, стручних установа, привреде и других установа, специјализованих за области геологије, рударства, економије, права, околиша, енергетике и др. који ће бити укључени у реализацију Пројекта и који би требали бити у функцији савјетодавног тијела.

У Републици Хрватској при Академији знаности и умјетности од 1969. године постоји и ради Знанствено вијеће за нафту и гас који окупља око 350 научних и стручних чланова. Знанствено вијеће се између осталог бави методама и технологијама геолошких, геофизичких и геохемијских истраживања и интегрирања њихових резултата ради проналажења нафте и гаса који се профитабилно могу произвести на простору Републике Хрватске. Знанствено вијеће учествује у активностима везаним за истраживање нафте и гаса у Републици Хрватској.

У Федерацији, ни при Академији наука и умјетности БиХ, а ни при било којој другој стручној и научној установи, не постоји научно вијеће које би могло бити од стручне помоћи Влади при реализацији овог Пројекта.

У циљу утврђивања економски интересантних резерви наставак геолошких истраживања нафте и гаса на простору Федерације је стратешко одређење Владе у наредном периоду.

Имајући у виду све горе изнесено, Федерално министарство енергије, рударства и индустрије предлаже Влади Федерације Босне и Херцеговине да

Информација о извршеним активностима на реализацији Пројекта истраживања и експлоатације нафте и плина у Федерацији Босне и Херцеговине

усвоји ову Информацију и предложени Закључак којим се задужује Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине да исту са предложеним Закључком за Парламент Федерације Босне и Херцеговине достави на разматрање и одлучивање Парламенту Федерације Босне и Херцеговине.